

stotak mnogo više nego li je iznašao u isto vrijeme u Austriji i Madžarskoj, bila bi zajedniška vlada u Beču pala pod sumnjo, da okupirane zemlje izrabljuje i s toga je odustala od propisivanja zemljišnog poreza po ovom operatu. Tako je cijela vojna izmjera sa procjenom ostala samo lijepim pokušajem jedne porozovne reforme. Zemljišni danak pobirao se je usljed toga na stari otomanski način (desetina) i nadalje.

Troškovi izmjernog i procjembenog katastra su slijedeći :

Stabilizacija trigonometričkih tačaka	92.000 K
Triangulacija i detaljna izmjera	4,366.000 „
Procjena zemlje	887.000 „
ukupno	<u>5,345.000 K</u>

Ova glavnicca nije smjela naravski da ostane mrtva. Tražilo se je dakle drugi način uporabe a taj je pružilo osnivanje gruntovnice u B. i H.

Razvoj in ureditev

katastralnega merjenja in sorodnih panog v deželah, zastopanih v bivšem državnem zboru avstrijskem.

Sestavil Jan Ružička, evidenčni nadzornik v. p. in civilni geometer v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

VI.

Z navedenim zakonom o evidenci katastra (§ 10) je bilo določeno, da se imajo popravljati ugotovljene napake glede izmerjenja in vprizoritve obsega zemljišč v katastralnih mapah. Taka nepravilna vprizoritev daje povod mejnim sporom vsled okolnosti, da tvori zemljeknjižna mapa, napravljena na podlagi katastralne mape, bistveni del zemljiške knjige.

Z uvedbo stabilnega katastra nastale katastralne mape se niso že prvotno povsod ujemale z dejanskim stanjem glede vprizoritve mej in lege posameznih zemljišč. Te napake so zakrivali takrat vporabljeni nepopolni merilni instrumenti in nezadostno izšolani zemljemerci. Radi nepravilne naprave teh map ni bilo mogoče situacijo in obseg kasneje nastalih obsežnih izprememb v teh mapah pravilno vprizoriti.

Da se temu odpomore, uvedla se je naprava novih katastralnih map sukcesivno na podlagi novega merjenja.

To novo merjenje naj izvršujejo evidenčni geometri v to svrhu posebno ustanovljenih oddelkih.

VII.

V istem času, ko je bil izdan državni zakon o evidenci zemljiškodavčnega katastra, so tudi izšli okvirni zakoni z dne 7. junija 1883 o ustanovitvi agrarnih operacij, katerim so sledili korespondujoči deželni zakoni.

Namen teh je bil določen sledeče :

1. Zlaganje (komasacija) zemljišč. Raztresena zemljišča gotovega okoliša (cele občine ali posamezni odseki) se zlože in na ta način zopet razdele, da se z napravo novega potnega omrežja in morebiti potrebnih melioracij doseže kolikor mogoče številno manj, v ploščini pa večjih delov, in obenem najprimernejša oblika za najracionalnejše gospodarstvo.

2. Delitev skupnih zemljišč, ako razdelba ne nasprotuje skrbnemu gojenju posameznih delov in primernemu gospodarstvu in

3. Regulacija užitkov in oskrbovanje skupnih zemljišč, ako razdelba nasprotuje skrbnemu gojenju in primernemu gospodarstvu in ako je odprava skupnosti kvarna kaki javni korist.

Na podlagi teh okvirnih državnih zakonov so bili izdani deželni zakoni, in sicer :

Za Koroško z dne 5. julija 1885,

„ Kranjsko z dne 26. oktobra 1887 in

„ Štajersko z dne 26. maja 1900.

Izvršitev teh zakonov je bila poverjena poljedeljskemu pravosodnemu, finančnemu in ministerstvu za notranje zadeve.

Za izvrševanje tozadevnih poslov pravnega in tehničnega značaja so bili ustanovljeni kot pristojne oblasti.

a) zapriseženi krajni komisarji,

b) deželne komisije pri politični deželni vladi in

c) ministerska komisija pri poljedelskem ministerstvu.

Krajni komisarji poslujejo kot poizvedujoči in pravni organ in je njim pridružen kot izvrševalni organ tehnični oddelek (gozdarski in kulturni inženir ter geometer) pod vodstvom nadzornika.

V koliko je porabiti za zlaganje, delitev in regulacijo užitkov zemljišč obstoječa katastralna mapa, odločuje lokalni komisar v sporazumljenju z geometrom ali nadzornikom.

Ako se pa izdelajo situacijski načrti, kateri se naj vporabijo za zemljiško knjigo in zemljiškodavčni kataster, morajo biti izvršeni po predpisih v ta namen izdanih. Teh situacijskih načrtov in njim priloženih vpisov o novem posestnem stanju vporabi evidenca zemljiškodavčnega katastra in izvrši nastale izpremembe v operatih tega katastra, na zahtevo pristojnega sodišča tudi v zemljejknjižni mapi.

Tehničko osebje za zemljemerska opravila se je izbiralo prvotno iz krogov civilnih, strokovno izobraženih, praktičnih geometrov pogodbeno.

S cesarskim odlokom z dne 20. maja 1897 uvrstili so se kvalifikovani geometri v status evidenčnih geometrov finančnega ministerstva in so se tudi odtod popolnjevali.

S cesarskim odlokom z dne 14. avgusta 1911 se je končno ustanovil posebni status agrarnih geometrov v področju poljedeljskega ministerstva.

VIII.

Z zakonom z dne 19. maja 1874 je bila uvedena naprava železniških knjig. V te knjige je vpisati vsa zemljišča, katera služijo železničnemu prometu in katere je železnično podjetje odkupilo.

Zaznambe nastalih izprememb v obsegu in posesti za železnično porabo prevzetih zemljišč izvršujejo se končno v železniški in zemljiški knjigi, ter v zemljiškodavčnem katastru po predloženih situacijskih načrtih, seznamih o ploščinah in razlastitvenih odlokov, oziroma v slučaju potrebe na podlagi meritve in poizvedbe na licu mesta po evidenčnem geometru.

Za izvrševanje zemljemerskih opravil nastavljajo zasebne železniške uprave znanstveno, strokovno in praktično izsolane geometre. Enako tudi postopa državna železnična uprava v področju železničnega ministerstva.

Končno ureditev v operatih zemljiškodavčnega katastra in zemljeknjižni mapi izvršuje evidenčni geometer.

IX.

Z ministerjalno naredbo z dne 11. decembra 1860 št. 36413 se je uredilo stanovsko vprašanje civilnih tehnikov. Določil se je delokrog posameznih tehničnih strok in pogoji, pod katerimi je doseči pravice civilnega tehnika. Zasebna in po naročilu tudi javna zemljemerska opravila naj izvršujejo civilni geometri.

Nameravana obramba vsestranskih tozadevnih interesov se pa s to naredbo ni dosegla.

Z zakonom z dne 2. januara 1913 o ustanovitvi inženirskih komor in z ukazi ministerstva za javna dela uvedla se je nova uredba stanu oblastveno poverjenih civilnih tehnikov.

V dosegu pravic izvrševanja določenih zemljemerskih opravil predpisali so se pogoji visokošolske predizobrazbe, večletne prakse in končno stroga praktična izkušnja pred visokošolsko komisijo.

Po civilnih geometrih izgotovljeni in v tem pogledu od njih potrjeni operati veljajo za vporabo pri državnih oblastih enako kot operati izvršeni po evidenčnih geometrih. Vendar pa izvršujejo nastale in po civilnih geometrih zgotovljene izpremembe v katastralnih operatih evidenčni geometri.

X.

V področju vojnega ministerstva je obstojal vojaški zemljepisni zavod, kateri je služil poglavito vojaškim potrebam.

Razvrščen je bil sledeče:

1. Geodetična skupina, obstoječa z astronomičnega, trigonometričnega, nivelijskega in kalkulacijskega oddelka.

2. Mapna skupina obstoječa iz konstrukcijskega in fotogrametričnega oddelka, maperske šole, maperskega in mehničnega oddelka.

3. Kartografska skupina, kateri so pripadali oddelki za ogrodno in terensko risanje ter za evidenco in arhivo.

4. Tehnična skupina, katera se je delila v fotografijo, heliogramavuro, bakrorezbo, litografijo, fotolitografijo, in časnikarski oddelek.

Z delno uporabo katastralnih mapnih operatov se je bavil ta zavod z znanstveno dovršenim merjenjem zemljiške površine in ugotavljal medsebojno lego ne tej površini obstoječih predmetov in naprav, ter merjenjem višinskih razlik.

Preskrboval je izgotavljanje strokovnih operatov in izdelkov služečih vojaškim potrebam, kateri niso bili pristopni javnosti. Tej na razpolago so bili v to dopustni zemljepisni izdelki.

Izvrševanje strokovnih opravil je bilo poverjeno vojaškim v to svrhu izšolanim častnikom.

XI.

Rudarsko merjenje je posebna stroka in preskrbuje zasebnim in državnim podjetjem podlago za pravilno ureditev rudarskih naprav, ter za zagotovitev rudarskih pravic, katere so vpisane v rudarski knjigi.

V koliko so te pravice v zvezi z zemljiško posestjo, morajo se ugotoviti v soglasju s katastralno mapo ter zemljiško in rudarsko knjigo.

Omenjena merilna opravila izvršujejo edinole strokovno izobraženi rudarski zasebni uradniki, rudarski državni uradniki v področju ministerstva za javna dela in civilni oblastveno poverjeni rudarski inženirji.

Vsled rudarstvenega obrata nastale izpremembe, tikajoče se obsega porabe in posesti zemljišč izvede v operatih zemljiškega katastra oziroma v zemljeknjižni mapi evidenčni geometer.

(Nadaljevanje sledi).

Poziv svim članovima geodetskog stališa.

Već oдавna osjećamo svi potrebu jedinstvene tehničke terminologije. Čini nam se ovaj čas najzgodniji, da se pristupi k riješavanju te za tehničke stališe važne zadaće. Hoćemo, da se otresemo svih stranih izraza ukoliko nisu internacionalne naravi, te da stvorimo riječnik tehničkih izraza, koji će odgovarati duhu jezika, te će biti zajednički svim Jugoslavenima.

Molimo sve geodetske radnike, da ovu ideju usvoje i zajednički porade na tom, da sakupimo sve naše tehničke izraze, koji se rabe u geodetskoj teoriji i praksi, tako da na temelju sakupljenog materiala možemo ustanoviti zajedničke tehničke izraze.

Riječnik ovih izraza sa oznakom i stranih termina imao bi se izdati po našem društvu, ili bi bio jedan dio riječnika ukupne tehničke terminologije, ako bi do takvoga došlo.

Kolege se umoljavaju, da alfabetičkim redom sastavljene izraze su točnim tumačenjem istih šalju na uredništvo Glasila.

Uredništvo „Glasila Geometara“.

Stručne vijesti.

TEHNIŠKO-VISOKOŠOLSKI TEČAJ V LJUBLJANI. Za poučevanje na tehničkom visokoškolskem tečaju v Ljubljani se da učni nalog sledećim moćem: 1. dr. Rihardu Zupančiču za matematiko I; 2. inženuru Jaroslavu Försteru za opisno geometrijo (predavanje); 3. ravnatelju višje realke Maziju za opisno geometrijo (vaje); njemu se pridelita kot asistenta inženera Lad. Bevc in tehnik Milan Fakin; 4. dr. inženuru Milanu Vidmaru za mehaniko I; 5. prof. dr. Maksu Samecu za spl. kemijo; 6. prof. dr. Pavlu Grošelju za mineralogijo; 7. arh. inženuru Ivanu Wurniku za tehnično risanje; 8. inženuru M. Mihoru za strojno risanje; 9. dr. inženuru Miroslavu Kasalu za situacijsko risanje; 10. inženuru Leo Novaku za nižjo geodetiko; 11. inženuru Lad. Bevcu kot asistentuše (gl. toč. 3.) za geodetiške vaje.

NAREDBA POVERJENIŠTVA ZA UK IN BOGOČASTJE GLEDE USTANOVITVE ZAČASNEGA TEHNIČNO-VISOKOŠOLSKEGA TEČAJA V LJUBLJANI.

1. Da morejo absolventi srednjih šol započeti študije tehnične smeri, se v Ljubljani začasno ustanavlja tehnično-visokoškolski tečaj za gradbeno, strojno-elektrotehnično, rudarsko in zemljemersko stroko.

2. Začasni tehnično-visokoškolski tečaj izvrši v mesecih od maja do novembra 1919. pouk 1. in 2. izrednega semestra I. letnika v mislu učnih načrtov belgrajske tehnične fakultete in tehničnih visokih šol na ozemlju nekdanje Avstrije.

Po možnosti naj se vrše na tečaju istočasno pomožni kurzi v prid slušateljem višjih letnikov.

3. Z vodstvom in upravo začasnega tehnično-visokošolskega tečaja se poverja kuratorij začasni tehnično-visokošolski tečaj v Ljubljani; v tem kuratoriju so:

a) načelnik in njegov namestnik, ki ju imenuje deželna vlada za Slovenijo;

b) štirje zastopniki učiteljskega kolegija, ki jih imenuje učiteljski zbor, in sicer po enega za gradbeno, strojno-elektrotehnično, rudarsko in zemljemersko stroko;

c) dva zastopnika društva inženirjev v Ljubljani, ki ju imenuje društvo izmed delegatov v vseučiliški komisiji v Ljubljani;

d) en zastopnik društva slovenskih geometrov v Ljubljani, ki ga imenuje društvo.

4. Kuratorij opravlja vse posle, kolikor se tičejo vodstva in ureditve začasnega tehnično-visokošolskega tečaja; zastopa ga napram javnosti ter varuje njegov ugled. Skrbi za izvršitev pouka in namestitve pomožnega os'bjaja.

Kuratorij deluje v skupnih sejah, ki so sklepčne ob navzočnosti polovice članov, in sklepa z večino glasov.

Poslovni red si določi kuratorij sam.

5. V začasni tehnično-visokošolski tečaj se sprejemajo kot redni slušatelji absolventi srednjih šol (gimnazije, realke, realne gimnazije) obojega spola, ki se izkažejo s zrelosnim izpričevalom ter so pristojni v kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kot izredni slušatelji se morejo sprejeti državljani, ki so dovršili 17 leto in se izkažejo s primerno izobrazbo.

6. Učne moči so honorirani docenti, tehnični učitelji in lektorji, ki jih na predlog vseučiliške komisije pokliče deželna vlada. Konstrukterje, asistente in pomožno os'bjajo pokliče na predlog kuratorija deželna vlada.

7. Stroške za začasni tehnično-visokošolski tečaj krije deželna vlada za Slovenijo iz vseučiliškega fonda.

V Ljubljani, dne 2. maja 1919.

Dr. Verstovšek s. r.

* * *

U kuratorij tehnično-visokošolskega tečaja je imenovan po društvu slovenskih geometrov v Ljubljani g. Ružička, ev. nadzornik v. p. kot zastopnik tega društva.

Društvene vijesti.

DRUŠTVO GEOMETARA KRALJEVSTVA SHS. U ZAGREBU.
7. odborska sjednica od 7. travnja 1919. Prisutni odbornici: gg. P. Horvat, M. Kreković, V. Filkuka, S. Vidak, I. Krizmanić, P. Pin, B. Božić, F. Soltan, K. Pfaff, Z. Kochansky, I. Wohlmuth.

Prof. P. Horvat referiše o svom putu u Beograd, gdje je predao naš memorandum mjerodavnim faktorima. Važnost se geodetskog poslovanja u državi svuda priznaje. Nekoja gospoda priznaju neracionalnost sadašnjeg uređivanja geodetskog poslovanja cijepanjem toga rada u razna ministarstva, nu naprotiv tome nekoji ne shvaćaju prednosti centralizacije. Razvija se živahna debata o tom predmetu. Konstatira se, da je potrebno zainteresovati što više javnost za organizaciju geodetskog rada u državi, jer ima još uvijek ljudi žalibože i stručnjaka, koji zastupaju mišljenje, da će razcjepkanost geodetskog rada biti na korist. Mi naprotiv tome tvrdimo, da je potrebno postupati sa razpoloživim silama vrlo ekonomski, jer kod razcjepkanosti rada nećemo imati dosta sposobnih sila niti za popunjenje najviših mjesta, kamo li za detaljni rad. Pobijamo cijepanje geodetskog rada, koje bi dođuše pojedincima stališa pribavilo lijepa mjesta, ali državi bilo bi na štetu, jer bi geodetski rad bio skuplji, ne bi postizavao željeni uspjeh, jer bi cijelu izmjeru države doveo do sbrke ako ni ne spominjemo, da cijepanje geodetskog rada u pojedina ministarstva zahtijeva višestruki personal od sjedinjenog geodetskog poslovanja, kojeg personala mi nemamo niti ga trebamo, ako budu kod organizacije geodetskog rada pobijedili interesi države pred ličnim ambicijama i težnjama za što više visokih činovničkih mjesta, to bude pobijedila naša ideja o centralizaciji cijelokupnog geodetskog poslovanja u državi.

Prof. Filkuka referiše o glavnoj skupštini sl. venskih geometara u Ljubljani. Saopćuje, da je tamo stavio predlog, da se sastavi riječnik tehničkih geodetskih izraza, koji bi bili zajednički svim Jugoslavenima. Kolege Slovenci primili su taj predlog. Isti se predlog prima i u ovoj sjednici.

Prof. P. Horvat predlaže, da se temeljito obradi cijelokupno stanje naših geodetskih radnja na temelju statističkih podataka, što bi imalo služiti za anketu stručnjaka u Beogradu. Cio materijal imao bi se izdati u formi brošure.

Predlog se prima. Material se razdijeljuje ovako: Katastralne izmjere gg. Pin, Božić i Krizmanić, uređenje zemaljske međe g. D. Radović, komasacije gg. Filkuka, K. Pfaff, zadružne diobe i zemljišne zajednice, gruntovnica g. Vidak, rad civilnih tehnika gg. Kreković, Kochansky.

Prof. Filkukapredlaže, da se za tu stvar i njeno konačno redigiranje u jednu cijelinu popuni redakcioni odbor sa gg. prof. Horvatom i M. Krekovićem. Prima se.

Gosp. K. Pfaff stavlja predlog, da se zamoli kr. hrv.-slav. zem. vladu, da popuni izpražnjeno mjesto tehničkog nadzornika komasacionih radnja. Kao društvenog kandidata za ovo mjesto predlaže tajnika društva prof. Vladimira Filkuku. Čita predstavku na kr. hrv. slav. zem. vladu u tom predmetu. Predstavka se jednoglasno prima; ima se osobno kod zem. vlade predati.*

* Predlog je društva kr. hrv.-slav. zem. vladom usvojen, te je g. prof. Filkuka imenovan tehn. nadzornikom komasacionih radnja.

МЕМОРАНДУМ О ПОПУЊЕЊУ МЈЕСТА ТЕХНИЧКОГ И
ПЕРСОНАЛНОГ РЕФЕРЕНТА ЕВИДЕНЦИЈЕ ЗЕМЉИШНО-
ПОРЕЗНОГ КАТАСТРА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ.

Краљевском Министарству финансија

у Београду

преко г. Експонента за Б. Х.

Вјерно својој сврси, да међу осталим унапређује и укупно геодетско дјеловање на корист јавнога живота, Удружење је геометара Босне и Херцеговине у Сарајеву на својој главној скупштини од 22. марта о. г. узело у претрес велике задаће, које држава готово већ ових дана треба да ријешава и у којима ће земљишни катастар и његово особље играти врло важну улогу.

Свјестно велике одговорности пред народом и желећи, да своје снаге што користније допринесе његовом благостању, дозвољава си поменуто Удружење упозорити надлештво на једну врло важну чињеницу, која је досада била узроком сваке неусавршености и запријетом доброг развитка земљишног катастра у Босни и Херцеговини.

Већ од самога појма „земљишни катастар“ произлази, да је његова основа точна измјера земљишта и да од савршености те измјере зависи и савршност осталих особито писмених његових дијелова. Производом су измјере катаstralне мапе, а проучимо ли узајамни одношај мапа према писменом операту, начињемо, да коликогод се пута писмени операт мијењао и преудешавао, његов темељ, катаstralне мапе, остале су вазда исте и обратне; преудешавањем писменог операта уз непромијењене мапе, неће се никакви недостатци цијелокупног катастра одстранити.

Претподставком сваког ваљаног ријешавања земљишних питања је поуздан земљишни катастар, а то само онда, кад је катаstralна измјера добра т. ј. ако мапе одговарају свим захтјевима точности. Саставак мапа није ствар опћените знаности, него изискује строго струковну наобразбу техничара, којој је дотични посветио цео свој живот и која се не може стећи површним хоспитирањем код техничких послова.

Најбољи је доказ тачности овога навода историјски развитак баш босанско-херцеговачког земљишног катастра, и штета која је нанешена држави и народу управо зато, јер се је мимошла горе образложена чињеница.

Прва је војна измјера Босне и Херцеговине намијењена била изради војничких специјалних мапа и тек у другом реду саставку земљишног катастра, који је имао да бар попречно пружи слику пољопривредног стања у земљи. Није дапаче успио ни покус, да се на основу тог катастра побире у оно доба тако незнатни земљишни порез. Тај је војни катастар био мишљен као провизориј и као такав уложен након испуњења свога задатка *ad acta*.

Бивша аустро-угарска управа није позвала струковњаке, да вијећају у колико се може темељ војне измјере употријебити за даљњи развитак, односно у којем смјеру треба рад окренути, да се дође до ваљаних резултата. Без овог стручног испитивања наредило је правосудно одјељење једноставно, да се на темељу мапа војне измјере оснује грунтовница. Како је тај рад био у т е х н и ч к о м п о г л е д у управо дилетантски организиран свједочи и та чињеница, да је повјереником цијелокупног рада укључивши и технички посао именован у сваком котару судица, дакле чиновник струке сасвим туђе, која са техничком струком нема ни најмање везе.

Друга је врло важна земљишна акција, проведена паушализирањем десетине у Босни и Херцеговини. И код овог рада није чињена била разлика између послова фискалних и техничких, него је опет цијелокупна provedба подређена била једнострано концепталном особљу финансијског одјела. Техничко особље није имало на организацију техничког дијела те акције ни најмањег уцпива, јер се иначе неби могло наређивати, да свака техничка сила мора мјесечно да изради 2000 (словом двије хиљаде) честица.

Посљедице ове једине погрешке, т. ј. да су техничким пословима управљали неструковњаци тако су огромне, да их опажа већ и сасвим неуки сељак. Главно је обиљежје свију геодетичких послова била неумјесна, брзина с којом су се ти радови према неструковним наредбама обављати и од тога је потекла и површност и непоузданост грунтовнице и катастра.

Ову је чињеницу оправдавала бивша аустро-угарска управа буџетарним разлозима. Ну ово образложење треба прогласити изговором већ зато, што су трошкови војне измјере, основања грунтовнице, паушализирања десетине, евиденције, уређивања шумског посједа и аграрних операција тако велики и са предлежећим лошим оператом ни у каквом смјеру, да би се са истим трошком била могла преузети измјера, с којом би се данашња, односна привредна питања ријешавала без затезања и потешкоћа. Далековидан може да буде сваки стручњак, али само у својој струци!

Другим приговором код често већ пројектиране реформе техничке службе код земљишног катастра била је вазда тврдња, да нема способних сила за водећа мјеста. У колико је та тврдња оправдана, казује слиједеће разматрање: Сваки посао, не само да производи тражене вриједности, он уједно треба да подиже и узгаја своје раднике. Претпоставком овог идеалног одношаја јесте, да се посао у истину води у духу тога рада и да резултат буде према вриједности оцијењен. Разгледамо ли наш земљишни катастар, шта видимо? Они, коју су затајили своју техничку савјест и на штету каквоће свога рада послушали и ту најбесмисленију наредбу; купили су успјех, док су савјесни радници (а посао њихов још и до данас олакшава свако уредовање) били, ако не отпуштани, то макар запостављани. За то је нестручно руковођење, ширило тех-

нички неморал и баш ради тога није се могло наћи међу бившим првацима особа за вођење способних, пошто управо њих је у првенство подигла затаја њихове техничке савјести.

Тврдо је освједочење потписаног Удружења, да овај нездрав поступак бивше аустро-угарске управе треба сасвим докинути и да првим кораком према бољој будућности земљишног катастра је избављење геодетичког дијела катаstralних агенда из руку неструковњака. Будући референат за земљишни катастар код Земаљске Владе требао би, да је струковњак са потпуно савршеном струковном наобразбом. Земљишни катастар у Босни и Херцеговини имао је додуше на челу вазда техничаре, ну чињеница, да је дотични био неколико година уписан на високој техничкој школи није још довољном стручном квалификацијом, кад није дотични положио никаквих испита или положио испите из предмета нужгредне важности. У таквим случајевима треба давати предност потпуним апсолвентима бивше техничке средње школе у Сарајеву.

Тај би референат морао да носи пуну одговорност за читав технички рад у земљишном катастру у Босни и Херцеговини и да се тим то омогући требало би га снабдети правом, да одлучује о квалификацији цијелог особља и да има право предлагати именовања и премјештења катаstralних чиновника надлештву, а сам именовати и премјештати помоћно особље.

Узевши у обзир све наведене разлоге, закључила је главна скупштина „Удружења геометара за Босну и Херцеговину“, да изабере из цијелокупног катаstralног особља у земљи особу, која би по његовом мишљењу свим овим начелима и још осталим захтјевима времена удовољила. Избор је проведен био тајним гласовањем и изнио слиједећи резултат:

Од предатих 72 гласова добио је 68 гласова господин надгеометар **С п а и ћ Никола**.

Родољубље нам налаже, да и ми наше скромне силе ставимо у службу домовини и да помогнемо при градњи палаче наше славне државе. Ну треба прије све труло, које нам је туђинац оставио, да одстранимо, те за то и настојимо, да све заостатке нашег катастра под старом управом дилетантски вођеног, што прије поправимо, а то може да услиједи само онда кад се свако лати само свог посла.

Надамо се, да ће надлештво овај предлог уважити, јер исти није никакав императивни захтјев, већ изражај наше дужности према народу и држави са којим настојимо да олакшамо надлештву данашњи тежак рад, као што нам то налажу правила наша и нашег централног друштва у Загребу.

Тајник:
В и т а н о в и ћ.

Предсједник:
И в а н Б а ш е.

PREDLOG ZA UKINUĆE ISPITA ČINOVNIKA ZA EVIDENCIJU
KATASTRA ZEMLJIŠNOG POREZA U BOSNI I HERCEGOVINI-

Kraljevskom Ministarstvu Financija

u Beogradu.

preko g. Exponenta za B. H.

Usljed zaključka redovne glavne skupštine „Udruženja geometara Bosne i Hercegovine u Sarajevu” dne 22. marta 1919. predlažemo nadležstvu, da se ukine ispit činovnika za evidenciju katastra zemljišnog poreza u Bosni i Hercegovini, koji je propisan naredbom Zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu od 5. augusta 1911 broj 167.836/11. te obrazložemo ovaj zahtijev kako slijedi:

1. Kandidati, koji bi trebali sada pristupiti tome ispitu, jesu osim pojedinih slučajeva absolventi geodetskog tečaja na nekoj visokoj tehničkoj školi, te su isti već polagali takav ispit, koji je naredjen § 6. gornje naredbe i to mnogo rigoroznije, nego što ovaj § zahtijeva.

Usljed te činjenice smatraju ovi kandidati rečenu naredbu kao nekakav izraz nepovjerenja upravne vlasti prema njihovoj bivšoj ispitnoj komisiji pri državnom ispitu i to tim više, pošto nepostoji sličnih primjera kod njihovih kolega u drugim zemljama ove države.

2. § 7. te naredbe, kao i drugi dio propisanog ispita smatramo suvišnim uslijed činjenice, da su ti kandidati morali proći čitav niz godina (10—11) dok su bili imenovani u X. dnevni razred, za koje je imenovanje dotični ispit uvjetom; tako je kandidatu dosta puta pružena prilika, da pred svojim nadzornim organima dokaže svoju tehničko-praktičku kao i manipulativnu spremu u svom strukovnom poslu. Poznavanje svih normativnih odredaba, te dotičnih uputstva i zakona dodje i onako u izraz od strane starješine ureda u sposobniku svakog pojedinca.

3. Rečeni ispit smatramo napokon suvišnim i s obzirom na okolnost, da će ovo „Udruženje” u vezi sa centralnim „Društvom geometara u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu” nastojati, da ujednači naobrazbu svih u buduće primljenih geometara, absolviranjem geodetskog tečaja na visokoj tehničkoj školi.

Uvaživši, da rečeni ispit nema inače nikakvog opravdanja, namamo se da će Ministarstvo financija gornji naš zahtijev riješiti u predloženom smislu.

Udruženje geometara Bosne i Hercegovine u
Sarajevu.

Tajnik: Vitanović.

Predsjednik: Ivan Baše.

MEMORANDUM O POPUNJENJU MJESTA ARHIVARA MAPA
KOD EVIDENCIJE KATASTRA U BOSNI I HERCEGOVINI
STRUKOVNJAKOM.

Kraljevskom Ministarstvu Financija
u Beogradu.

preko g. Exponenta za B. i H.

U statusu je činovnika evidencije zemljišno-poreznog katastra osnovano kod Zemaljske vlade u Sarajevu mjesto arhivara mapa, a to je mjesto popunjeno bilo u početku strukovnjakom (nadgeometar Kačena).

U agende arhivara mapa spada (po instrukciji o njegovom djelokrugu), da se među ostalim brine za dobro stanje u arhivu uloženi mapa i geodetskih instrumenata, da rukovodi razmnožavanje, štampanje i t. d. novih snimanja, i da odredi nužne popravke oštećenih, te prema potrebi predlaže i nabavu novih instrumenata.

Stagnacija, koja je u tehničkom pogledu već dulje vremena kod evidencije zemljišno-poreznog katastra zavládala, bilo je uzrokom, da je ovo mjesto arhivara od god. 1910. postajalo samo u budžetu finansijskog odjeljenja, dočim je najnužniji posao pripadajući arhivaru, vršio nekoji član bivšeg katastralnog ravnateljstva.

Za vremena je odjelnog predstojnika Prileszkoga bilo mjesto arhivara mapa od jedared popunjeno i to jednim manipulativnim činovnikom, koji nikada nije sa evidencijom katastra imao ni najmanje veze. Pošto se u ovom slučaju radilo samo o tomu, da se dotični činovnik, koji bi inače bio morao u svom statusu dulje vremena čekati na X. čin. razred, u taj razred čim prije promakne i da nije vezan ni na kakav status i kod napredovanja u IX. čin. razred, to je naravno, da taj činovnik nije preuzeo agenda arhivara mapa, nego da je faktično stanje arhiva ostalo pri starom.

Medjutim je stanje katastralnih mapa u pojedinim kotarima upravo strahovito i ako se ne doskoči tim prilikama, postaće mnoge mape uopće neupotrebljive. Tim je ugrožen kod samih korjena opstanak katastralnih operata i gruntovnice. Bila bi dakle zadaća arhivara mapa, da poradi što brže oko spasavanja naših katastralnih mapa. U tom pogledu upozoravamo na nacrt instrukcije, koju je po nalogu Zemaljske Vlade i izradio nadgeometar Ivan Baše (ddto. Stolac, dne 30. juna 1917.).

Osim mapa razpoláže katastralni arhiv i sa množinom geodetskih instrumenata, koji bi uz mali popravak mogli eventualno dobro poslužiti kod nove izmjere Srbije. Nu pošto nema organa, koji bi se za to brinuo, trebalo je kod svake potrebe toga ili onoga kotara naručivati sasvim nove instrumente. Pošto je proizvod geodetskih instrumenata bio ratnim prilikama gotovo uništen, to je nabava novih sprava skop-

čana sa ogromnim troškovima, uvidjasma da se neće moći obavljati geodetski poslovi, radi oskudice potrebnih sprava.

Pošto je ovo opasno stanje posljedica popunjavanja stručnih mjesta sa nestručnjacima, i ako su geometri Bosne i Hercegovine bez uspjeha protestirali god. 1913. to potpisano Udruženje predlaže, da se mjesto arhivara popuni stručnjakom, te da mu se naloži, da što brže poradi oko popravka katastralnih i gruntovnih mapa i da od zanemarenog skupocijenog inventara geodetskih instrumenata spasi makar još ono, što se spasiti dade.

Udruženje geometara Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Predsjednik: Vitanović. Tajnik: u. z. Ivan Baše, potpredsjed.

DRUŠTVO GEOMETROV KRALJEVINE SHS. V LJUBLJANI
naznanja, da odbor društva uraduje vsako nedjeljo od 10h — 11h v uradnih prostorih Vodnikov trg 5./II. v Ljubljani.

UDRUŽENJE GEOMETARA ZA DALMACIJU. Od kolega Dalmatinaca primili smo radosnu vijest, da se je u Splitu konstituiralo udruženje geometara za Dalmaciju, koje će biti ogranak Društva geometara kraljevstva SHS. u Zagrebu. Time se naša organizacija popunila sa dalmatinskim kolegama, sa kojima nismo imali sve dosada uslijed postojećih prilika skoro nikakvih veza.

Apeliramo na kolege iz Srbije, Banata i Bačke, da se i oni u većem broju našoj zajedničkoj organizaciji priključe, da bude naše ujedinjenje potpuno.

Osobne vijesti.

Prof. geodetskog tečaja u Zagrebu Vladimir Filkuka imenovan je banom kraljevine Hrvatske Slavonije tehničkim nadzornikom za komasaciono tehničko poslovanje.

Njegovo Visočanstvo Regent imenovalo je ukazom od 18. maja o. g. geodetu Zvonimira Kralja agrarno-tehničkim referentom II. klase kod ministarstva za agrarnu reformu.

Inženjerski pukovnik Stevan Bošković odlikovan je od engleskog kralja visokim ordenom Svetog Mihajla i Gjordja za odlično provedene geodetske radove, kojih je rezultat bio prodor Solunske fronte. Srdačno čestitamo.

Dionička tiskara u Zagrebu. — Odgovorni urednik: Prof. Vlad. Filkuka.

Imenik članov društva geometrov kraljevine SHS. v Ljubljani.

Državni geometri izven okupiranega ozemlja: Adler Stanislav, Avčin Franc, Bassin Roger, Berne Jakob, Bejec Anton, Bydlo Ivan, Čermak Ferdinand, Čuden Anton, De Toni Anton, Didek Rudolf, Götzl Adolf, Gspan Alfons, Hočevar Ivan, Hrovatin Henrik, Hrstka Jožef, Justin Feliks, Juran Leopold, Kavšek Karol, Králik Bohuslav, Lušin Alojzij, Omerzu Franc, Osolé Franc, Petrovčnik Ivan, Růžička Jan, Sedlecký Augustin, Toman Franc, Verbič Jožef, Verbič Janez, Vrtěl Vladimír, Vydra Franc, Ing. Zakrajšek Albin, Zupančič Franc, Levec Mihael, Šmid Franc. Državni geometri v okupiranemu ozemlju: Kerner Jožef, Navratil Bohumil, Jeras Bazilij. Geometar državne železnice: Brinšek Stanko. Civilni geometri: Kleinmayer Ferdinand, Zapletal Franc, Pertot Kristijan.

<p>Prodajem busolni stroj sa dioptr- linealom i jednu libelu.</p>	 <p>Oglašajte u svom listu!</p>
<p>Sve je dobro sačuvano. Ponude molim slati na „Društvo geometara kraljevstva SHS.“ Zagreb, Šumarska akademija.</p>	